Financiële ondersteuning van Lokale Energie-Initiatieven in Overijssel

Lokale energie-initiatieven kunnen van de Provincie Overijssel en het Energiefonds Overijssel (EFO) financiële ondersteuning krijgen bij **de ontwikkeling van duurzame energieprojecten**. Natuur en Milieu Overijssel (NMO) ondersteunt lokale energie-initiatieven bij het aanvragen voor de financiële ondersteuning en helpt initiatieven bij het verkrijgen van deskundige ondersteuning. NMO heeft hiervoor twee LEI-Coaches en een LEI-F coördinator ter beschikking.

Inhoud

Financiële ondersteuning van Lokale Energie-Initiatieven in Overijssel 1
Voor wie? 1
LEI-vouchers 2
LEI-F leningen 2
LEI-F lening aan een energie-initiatief 3
LEI-F converteerbare lening aan een Ontwikkel-B.V. 3
Eigen inbreng 4
Beoordelingsaspecten 4
Voorbeelden 5

Voor wie?

Een lokaal energie-initiatief: een collectief van inwoners en – niet verplicht – lokale organisaties of lokale bedrijven met als doel om energiebesparing of productie van hernieuwbare energie te realiseren.

Het lokale energie-initiatief:

- is gevestigd in een bepaald gebied binnen Overijssel;
- heeft binding met de lokale omgeving;
- heeft een bestuur van minimaal twee personen;
- staat open voor iedereen die wil deelnemen;
- laat de lokale omgeving van het project meebeslissen over de ontwikkeling van het project;
- leden, klanten of maatschappelijke bestemmingen in de lokale omgeving van het project profiteren van de opbrengsten.

De provincie Overijssel geeft vouchers uit waarmee een lokaal energie-initiatief zich kan organiseren en de ontwikkelkosten van kleine projecten kan financieren. Daarnaast kan met behulp van zo'n voucher een verkenning worden uitgevoerd naar de mogelijkheden voor de ontwikkeling van meer grootschalige projecten. Wanneer de verkenning uitzicht biedt op een succesvolle ontwikkeling van een project, dan kan bij het Energiefonds Overijssel een lening worden aangevraagd om het project verder te ontwikkelen.

Het is verstandig al in een vroeg stadium contact te zoeken met NMO om de verschillende mogelijkheden te verkennen.

LEI-vouchers

Waarvoor?

- Voor het **oprichten en inrichten van de organisatie** is een voucher van maximaal 2.500 euro beschikbaar. De bijdrage van de provincie is maximaal 100% van de kosten die voor de opbouw van de organisatie in aanmerking komen.
- Voor **de voorbereiding van kleinschalige energieprojecten** (zon- en windenergie met een vermogen tot 1 MW[p] of waterkracht met een vermogen tot 150 kW) zijn vouchers beschikbaar van maximaal 5.000 euro per project. De bijdrage van de provincie is maximaal 80% van de kosten die voor de voorbereiding in aanmerking komen.
- Voor de **voorbereiding van grootschalige projecten** (zon- en windenergie met een vermogen van minimaal 1 MW[p]) zijn vouchers beschikbaar van maximaal 10.000 euro per project. De bijdrage van de provincie is maximaal 80% van de kosten die voor de voorbereiding in aanmerking komen.

Het doel van de voorbereiding van een project is inzicht te krijgen in de mogelijkheden voor een duurzaam energieproject in een bepaald gebied. Mogelijk komt een project mede met behulp van een LEI-voucher tot realisatie. Wellicht blijkt uit de voorbereiding dat een succesvolle ontwikkeling mogelijk is, maar dat meer geld nodig is om de verdere ontwikkeling van het project te bekostigen. In dat geval kan een initiatief een LEI-F lening afsluiten voor de ontwikkeling.

De aanvraag van de voucher bij de provincie verloopt via een LEI-Coach. De LEI-Coach voert een intakegesprek met het initiatief over het project en de stand van zaken. Ook maakt de LEI-Coach met de initiatiefnemer afspraken over invulling, tijdspad en beoogde resultaten van de voorbereiding. De voucher is een subsidie die niet hoeft te worden terugbetaald.

Op de website van de provincie Overijssel kun je een LEI-voucher aanvragen en meer informatie met alle voorwaarden vinden.

LEI-F leningen

Mogelijk komt een project mede met behulp van een voucher tot realisatie. Wellicht blijkt uit de verkenning dat een succesvolle ontwikkeling mogelijk is, maar dat er meer geld nodig is om de verdere ontwikkeling van het project te bekostigen. Het Energiefonds Overijssel (EFO) kan hiervoor verschillende soorten leningen ter beschikking stellen. Afhankelijk van de aard en omvang van het project doet EFO een aanbieding.

LEI-F lening aan een energie-initiatief

Waarvoor?

- Voor de **ontwikkeling van een project** kan een lening voor de ontwikkelkosten worden verstrekt van minimaal €20.000 en maximaal €100.000. Met financiële ondersteuning wordt beoogd dat het initiatief en het project alle rechten en plichten hebben verzekerd en geborgd om de bouw/realisatie van het project te kunnen starten (financial close). Vaak zal het dan gaan om kleine of middelgrote projecten, maar ook grotere projecten kunnen in aanmerking komen.
- Voor nader onderzoek naar de haalbaarheid van een project, de zgn. **ontwerpfase van een project**, kan een lening worden verstrekt van minimaal €20.000 en maximaal €50.000. Met financiële ondersteuning wordt beoogd dat het initiatief en het project van het initiatief zo ver zijn voorbereid dat de concrete ontwikkeling om overeenkomsten te sluiten, vergunning aan te vragen, etc. kan starten. In de regel zullen dit grootschalige en risicovolle projecten zijn. Denk bijvoorbeeld aan windprojecten. Als de ontwerpfase van nader onderzoek succesvol wordt afgesloten, kan voor het vervolg van het ontwikkeltraject een converteerbare lening worden afgesloten (zie hieronder).

De lening verstrekt EFO aan het lokale energie-initiatief; in de regel een energie-coöperatie. Het bedrag komt in tranches beschikbaar op basis van vooraf afgesproken mijlpalen (onderdeel van de ingangscondities, zie hierna). Voor alle leningen binnen LEI-F geldt een rente gebaseerd op de rente op de kapitaalmarkt plus 4% risico-opslag. De rente is oprolbaar. Bij succesvolle ontwikkeling dient, naast de lening en de rente, een succesfee van 20% over het geleende bedrag te worden terugbetaald aan EFO. Bij een lening voor de ontwerpfase kan het terug te betalen bedrag worden meegenomen in de financiering van de converteerbare lening voor de vervolgfase. Indien het project onverhoopt niet doorgaat, dan vervalt de lening. Het initiatief loopt derhalve geen financieel risico.

Een aanvraag voor deze lening verloopt via de LEI-F coördinator van NMO. Hij/zij ondersteunt aanvragers om tot een complete aanvraag te komen. EFO beoordeelt de aanvraag en beslist over de toekenning.

Om voor een aanvraag in aanmerking te komen dient het initiatief EFO inzicht te geven in diverse aspecten van het beoogde project. Deze staan vermeld in onderstaand kader. Aan de hand daarvan schat EFO de kansen en risico's in, waarna ze al dan niet tot toekenning kan overgaan en nadere voorwaarden aan de toekenning kan stellen.

LEI-F converteerbare lening aan een Ontwikkel-B.V.

Indien uit de verkenning of de ontwerpfase blijkt dat succesvolle ontwikkeling mogelijk is, zal mogelijk (meer) geld nodig zijn om de verdere ontwikkeling van het project te bekostigen. Een converteerbare lening uit LEI-F kan hierin voorzien.

Waarvoor?

Voor de **ontwikkeling van een project** kan een converteerbare lening voor de ontwikkelkosten worden verstrekt van minimaal €100.000. Met financiële ondersteuning wordt beoogd dat het initiatief en het project alle rechten en plichten hebben verzekerd en geborgd om de bouw/realisatie van het project te kunnen starten (financial close). Vaak zal het gaan om grootschalige projecten.

De lening wordt door EFO ter beschikking gesteld aan een door het initiatief en EFO gezamenlijk op te richten Ontwikkel-BV. Hierin krijgt het lokale energie-initiatief een meerderheid van de aandelen en EFO een minderheid (verdeling van 75%/25%). Het bedrag komt in tranches beschikbaar op basis van vooraf afgesproken mijlpalen (onderdeel van de ingangscondities, zie hieronder). Voor de lening geldt een rente gebaseerd op de kapitaalmarkt plus 4% risico-opslag en een successfee van 20% over de hoofdsom. De lening is converteerbaar, dat wil zeggen dat EFO het recht heeft de lening plus rente en succesfee om te zetten in aandelen in de exploitatie-BV. Indien het project onverhoopt niet doorgaat, dan vervalt de lening. Het initiatief loopt derhalve geen financieel risico.

De aanvraag en voorbereiding verloopt via de LEI-F coördinator en wordt beoordeeld door EFO. Aan initiatiefnemers wordt gevraagd een aanvraag voor een lening vanuit LEI-F voor de verdere ontwikkeling op te stellen, waarbij inzicht wordt verschaft in de aspecten zoals vermeld in onderstaand kader.

Eigen inbreng

Subsidies en leningen kunnen gebonden zijn aan de regels voor staatssteun. Dat hangt af van het regime waaronder EFO haar leningen verstrekt. In geval van staatssteun betekent dat dat een energie-initiatief maximaal €200.000 per drie jaar aan leningen en subsidies mag ontvangen. Daarboven dient het initiatief minimaal 10% van een te lenen of ontvangen bedrag zelf in te brengen. Sowieso zal bij elke aanvraag de vraag gesteld worden wat het initiatief zelf bij kan dragen in de ontwikkelfase en hoe ze daarbij de lokale omgeving denkt te betrekken.

Beoordelingsaspecten

Van het initiatief wordt verwacht dat navolgende onderdelen worden beschreven en toegelicht in een notitie. De rapportage uit de verkenning biedt hiervoor mogelijk de basis. Deze onderdelen komen ook in de volgende fasen terug en moeten verder worden uitgewerkt naarmate het initiatief vordert in de ontwikkeling van het project.

Wie en wat is het initiatief, met daarbij aandacht voor:

- *Organisatievorm en -graad;*
- *Betrokkenen tot op heden;*
- *Doelstellingen initiatief;*
- *Kenmerken initiatief in vergelijk met provinciale definitie 'lokaal energie-initiatief';*
- *Rol- en taakverdeling komende fase;*
- *Gemeentelijk- en provinciaalbeleid en eventuele contacten tot op heden;*
- *Eventuele bestaande of beoogde samenwerking met derden zoals een commerciële ontwikkelaar (noodzaak/wens; bestaande condities/overeenkomsten).*

Wat wil het initiatief: beoogde energieproject(en) van het initiatief:

- *Beoogd(e) techniek(en) / aard van het initiatief;*
- *Beoogd(e) gebieden / locatie(s) / potentiële omvang;*

- *Aansluitingsmogelijkheden voor de levering van de opgewekte energie.*

Hoe ziet de volgende fase eruit van het initiatief (plan van aanpak volgende fase):
- *Doelstellingen/gewenste resultaten;*
- *Activiteiten;*
- *Tijdspad (planning) en mijlpalen;*
- *Aandachtspunten/ belemmeringen /risico's;*
- *Beoogde externe deskundige ondersteuner(s) – wie, kosten, trackrecord;*
- *Begroting.*

Participatie
- *Deelname van omwonenden en bewoners in het proces;*
- *Deelname van omwonenden en bewoners in het lokaal eigendom;*
- *De opbouw van eigen vermogen.*

Communicatie
- *De communicatie met omwonenden en andere belanghebbenden;*
- *Een communicatieplan;*
- *Respons op communicatie.*

Business case
- *Een (naar de stand van zaken in de ontwikkeling) concrete business case;*
- *Een overzicht van (mogelijk) afwijkende kostenelementen (kostenverhogend, kostenreducerend).*

Risico's en risicobeheersing
- *De (mogelijke) risico's die een succesvolle uitvoering van het project in de weg staan;*
- *Eventuele maatregelen of mogelijke oplossingen voor het reduceren of wegnemen van deze risico's.*

Voorbeelden

Onderstaande voorbeelden geven de mogelijke opeenvolgende financiële bijdragen van provincie en EFO in de ontwikkeling van een project weer.

1. **Klein project (bijvoorbeeld zon op dak)**
   Voucher opzet coöperatie €2.500
   Voucher ontwikkeling €5.000 + 20% eigen inbreng
   => Realisatie

2. **Klein tot middelgroot project (bijvoorbeeld zon op veld)**

Voucher opzet coöperatie €2.500
Voucher verkenning €10.000 + 20% eigen inbreng
LEI-F lening voor ontwikkeling tussen €20.000 en €100.000
=> Realisatie

3. **Middelgroot tot groot project (bijvoorbeeld zon op veld of wind)**
   Voucher opzet coöperatie €2.500
   Voucher verkenning €10.000 + 20% eigen inbreng
   LEI-F converteerbare lening voor de ontwikkeling vanaf €100.000
   => Realisatie

4. **Groot project (bijvoorbeeld wind)**
   Voucher opzet coöperatie
   Voucher verkenning €10.000 + 20% eigen inbreng
   LEI-F ontwerplening tussen €20.000 en €50.000
   LEI-F converteerbare lening vanaf €100.000
   => Realisatie